

שוק גורמי היצור ושיווי משקל כללי

הנחות

1) לשם פשטות נניח שהפירמה מעסיקה רק גורם יצור משתנה אחד למשל עובדים.

2) לשם פשטות נניח שהתפוקה השולית של גורם היצור פוחתת

3) שוק גורם היצור (למשל עבודה) הוא תחרותי ולכן הפירמה רואה את מחיר גורם היצור כנתון

3 רמות של ניתוח

1) ניתוח ביקוש לגורם יצור ברמת הפירמה

2) ניתוח שוק לגורם היצור

3) יחסי גומלין בין שוק גורמי היצור ושוקי המוצרים

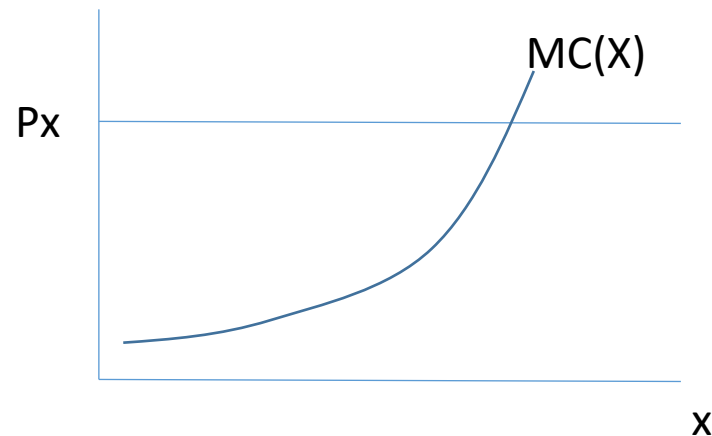
לכל פירמה (יצרן) שני צדדים

פונקציית הרווח תלויה **בתפוקה**

$$\Pi(X) = P_x X - TC(X)$$

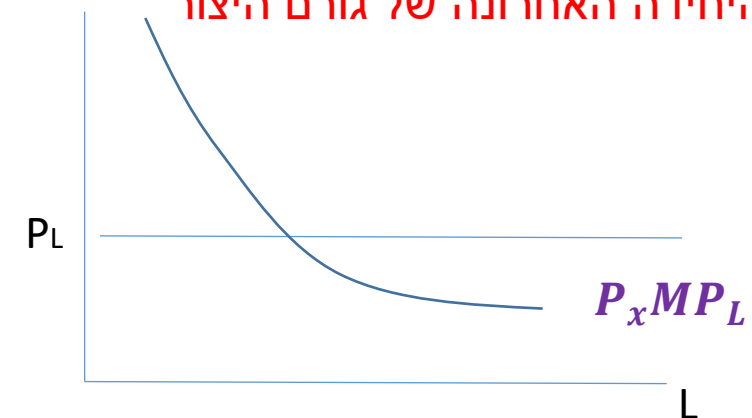
כל עוד $P_x \geq MC(X)$ כדאי לייצר את היחידה האחרונה

פונקציית הרווח תלויה **בגורם היצור**

$$\Pi(L) = P_x TP(L) - P_L L - FC$$

כל עוד ערך התפוקה השולית גדול ממחיר גורם היצור כדאי להעסיק את היחידה האחרונה של גורם היצור

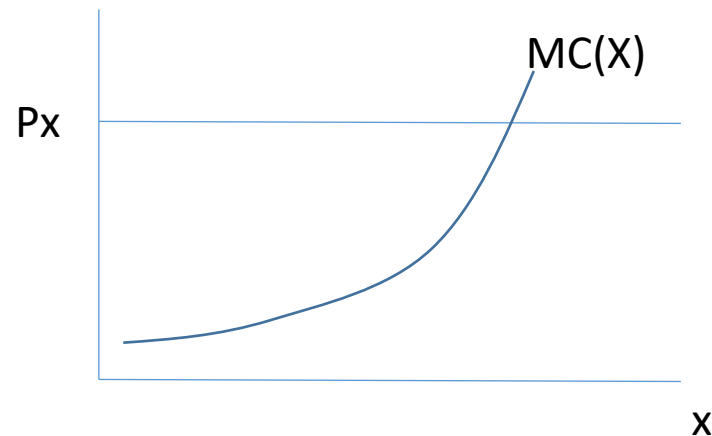
לכל פירמה (יצרן) שני צדדים

פונקציית הרווח תלויה **בתפוקה**

$$\Pi(X) = P_x X - TC(X)$$

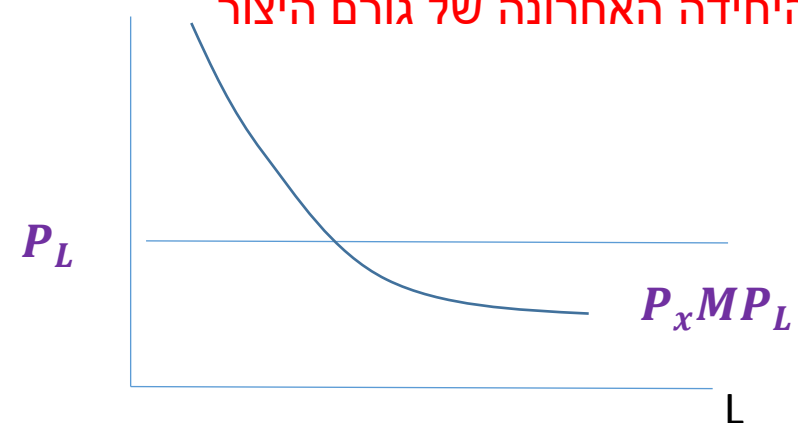
כל עוד $P_x \geq MC(X)$ כדאי לייצר את היחידה האחרונה

פונקציית הרווח תלויה **בגורם היצור**

$$\Pi(X) = P_x TP(L) - P_L L - FC$$

כל עוד ערך התפוקה השולית גדול ממחיר גורם היצור כדאי להעסיק את היחידה האחרונה של גורם היצור

דוגמא מספרית

מספר העובדים L	תפוקה כוללת TP(L)	תפוקה שולית MP(L)	ערך תפוקה שולית $VMPL = P_x \cdot MP_L$
1	10	10	50
2	17	7	35
3	22	5	25
4	26	4	20
5	29	3	15
6	31	2	10
7	32	1	5

נניח שמחיר המוצר X הוא $P_x = 5$ (5 שקלים)

$$VMPL = P_x \cdot MP_L$$

ערך התפוקה השולית היא מחיר המוצר כפול התפוקה השולית של גורם היצור

דוגמא מספרית

שאלות לכתה?

1) איך נראית עקומת ערך התפוקה השולית לעובד ?

2) אם שכר העבודה הוא $P_L = 13$ (13 ₪ לשעה) מהו הביקוש לעובדים ?

3) אם שכר העבודה הוא $P_L = 20$ (20 ₪ לשעה) מהו הביקוש לעובדים ?

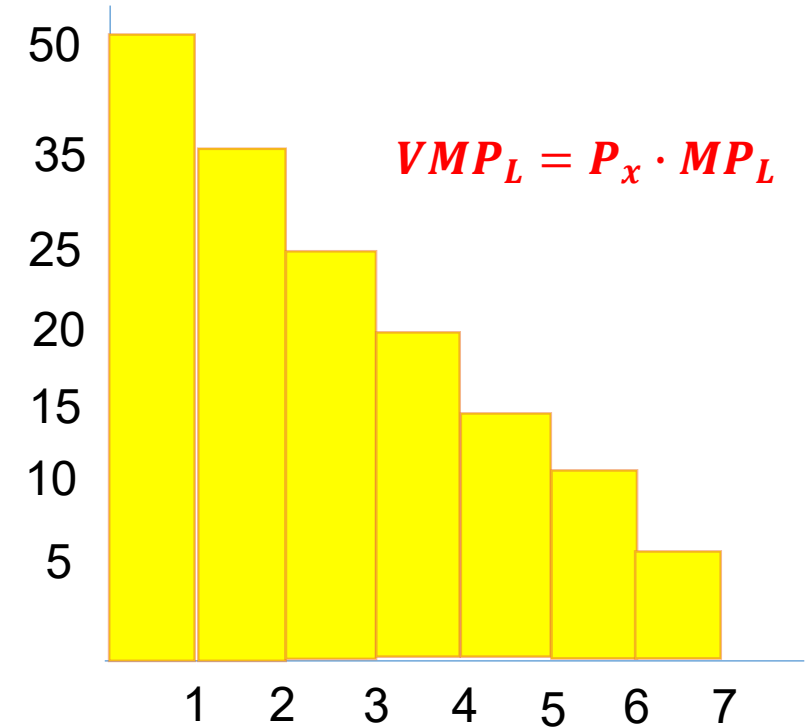
מספר העובדים L	תפוקה כוללת $TP(L)$	תפוקה שולית $MP(L)$	ערך תפוקה שולית $VMPL=P \times MPI$
1	10	10	50
2	17	7	35
3	22	5	25
4	26	4	20
5	29	3	15
6	31	2	10
7	32	1	5

דוגמא מספרית

שאלות לכתה?

1) איך נראית עקומת ערך התפוקה השולית לעובד ?

מספר העובדים L	תפוקה כוללת TP(L)	תפוקה שולית MP(L)	ערך תפוקה שולית VMPL=P _x MP _L
1	10	10	50
2	17	7	35
3	22	5	25
4	26	4	20
5	29	3	15
6	31	2	10
7	32	1	5

דוגמא מספרית

שאלות לכתה?

((2 אם שכר העבודה הוא $P_L = 13$ (13 ש"ח לשעה) מהו הביקוש לעובדים ?

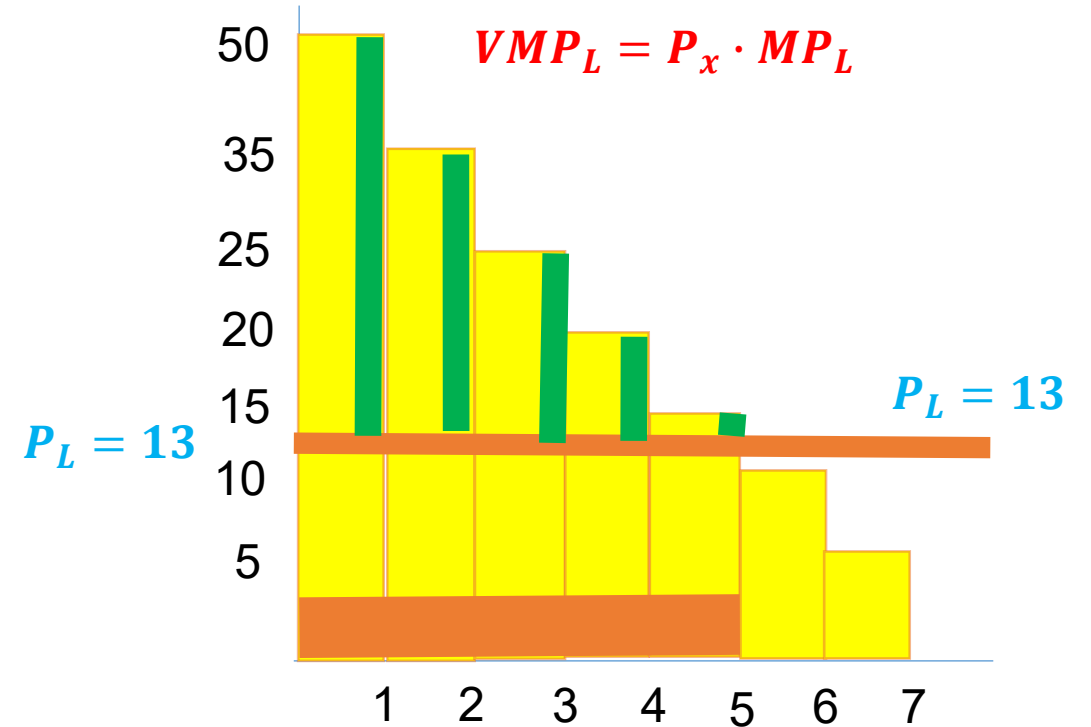
מספר העובדים L	תפוקה כוללת TP(L)	תפוקה שולית MP(L)	ערך תפוקה שולית VMPL=P _x ·MP _L
1	10	10	50
2	17	7	35
3	22	5	25
4	26	4	20
5	29	3	15
6	31	2	10
7	32	1	5

$$VMP_L > P_L$$

$$P_L = 13$$

$$VMP_L < P_L$$

הפירמה תעסיק 5 עובדים

דוגמא מספרית

שאלות לכתה?

2) אם שכר העבודה הוא $P_L = 20$ (20 ₪ לשעה) מהו הביקוש לעובדים?

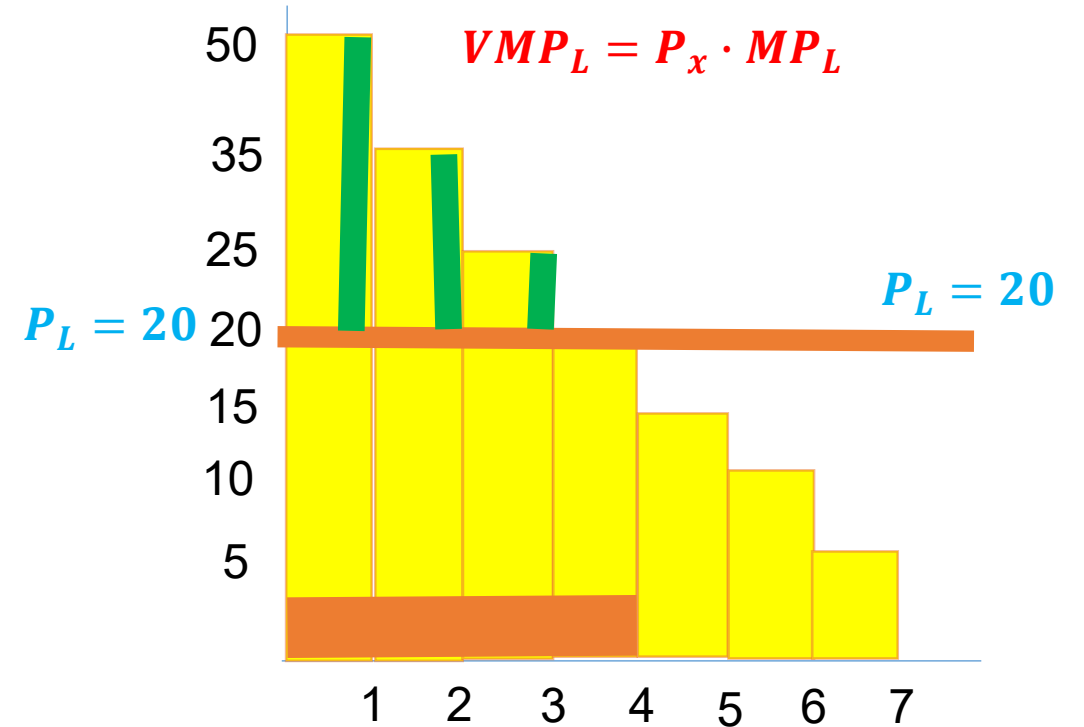
מספר העובדים L	תפוקה כוללת TP(L)	תפוקה שולית MP(L)	ערך תפוקה שולית VMPL=P _x ·MP _L
1	10	10	50
2	17	7	35
3	22	5	25
4	26	4	20
5	29	3	15
6	31	2	10
7	32	1	5

$$VMP_L > P_L$$

$$P_L = 20$$

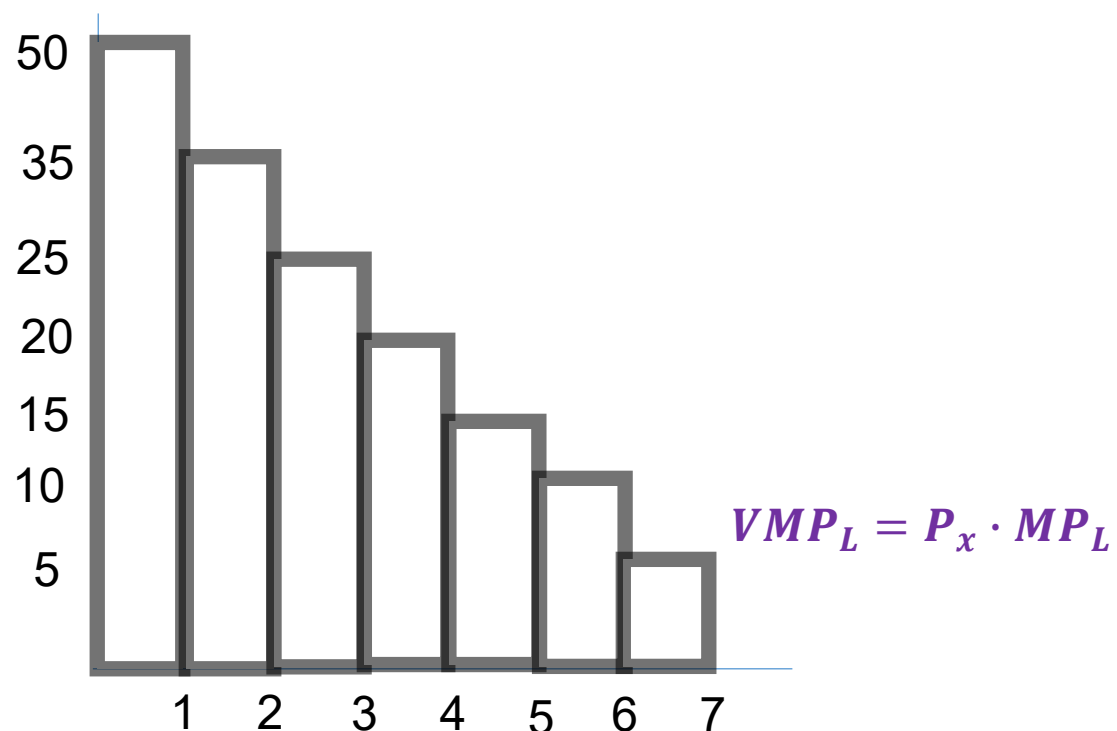
$$VMP_L < P_L$$

הפירמה תעסיק 4 עובדים

מסקנה

עקומת הביקוש לגורם היצור (למשל הביקוש של הפירמה לעובדים) היא

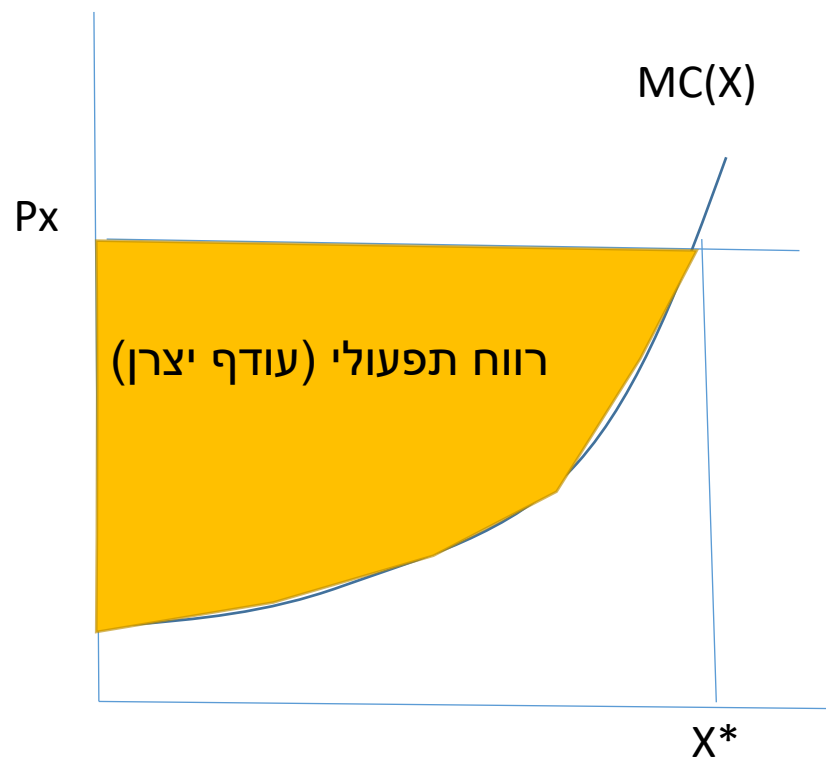

עקומת ערך התפוקה השולית VMP_L

צד ההיצע

הפירמה משווה את מחיר המוצר לעלות השולית
בתחום שבו העלות השולית עולה

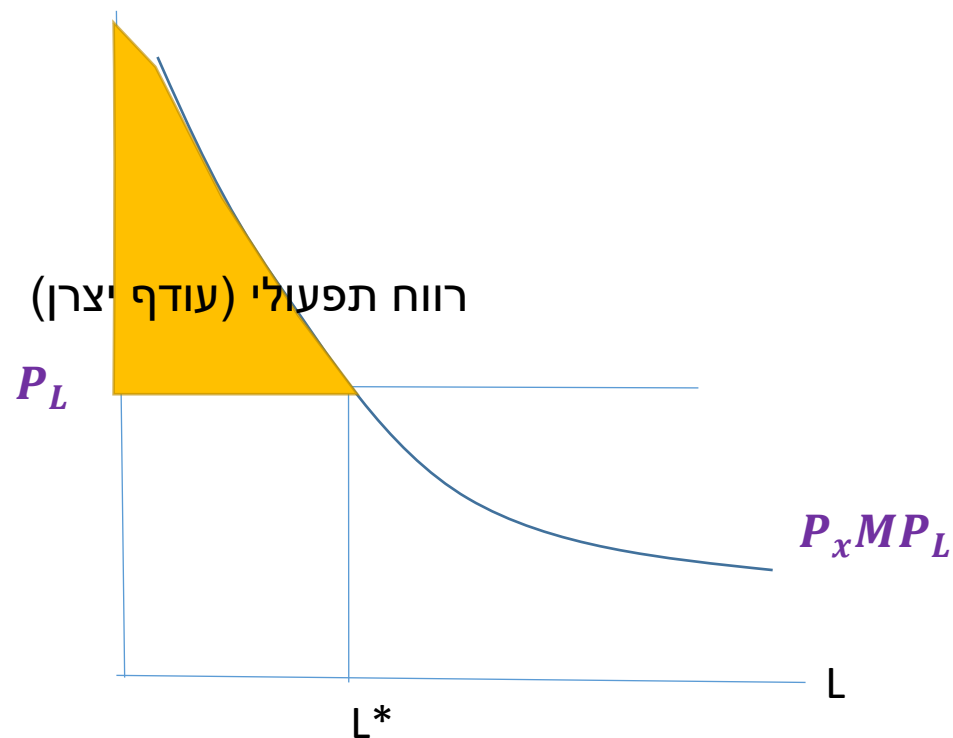
$$P_x = MC(X)$$

צד הביקוש לגורם יצור

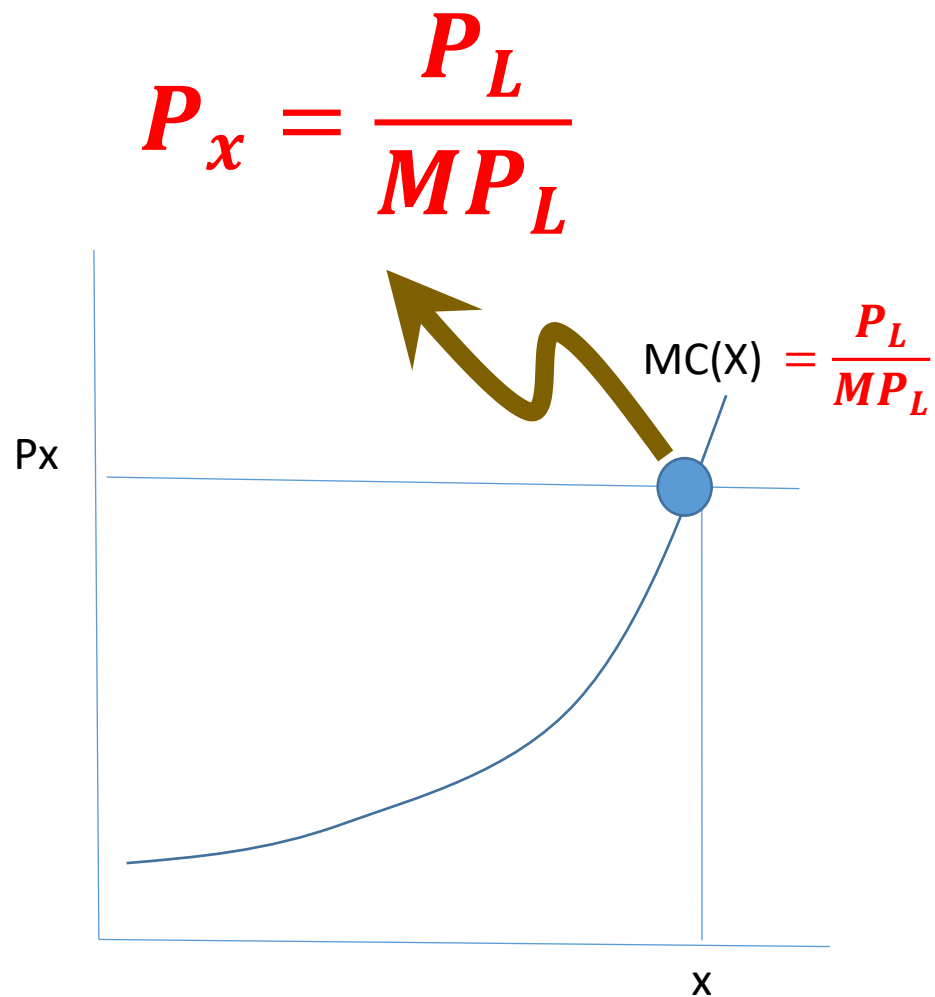
הפירמה משווה את ערך התפוקה השולית למחיר גורם
היצור

$$VMP_L = P_L$$

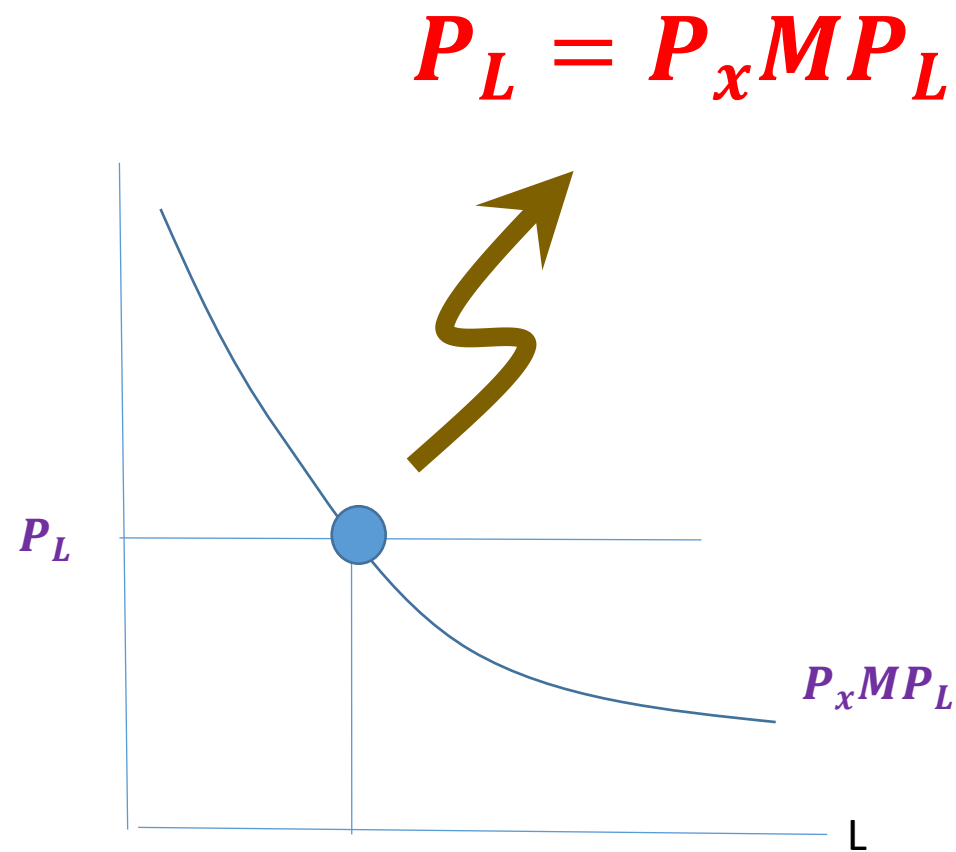

הפירמה ממקסמת רווח

היצע הפירמה

הביקוש לגורמי יצור (עובדים L)

מסקנה:

הביקוש של הפירמה לגורמי יצור, וההיצע שלה למוצרים הם שני ביטויים לאותה החלטה!

$$P_x = MC(X) = \frac{P_L}{MP_L}$$

$$P_L = VMP_L = P_x MP_L$$

סטטיקה השוואתית ברמת הפירמה

((1 מה קורה כאשר מחיר המוצר (שהפירמה מייצרת) P_x עולה?

((2 מה קורה כאשר מחיר גורם היצור עולה (שכר העבודה עולה)?

((3 מה קורה כאשר התפוקה השולית של גורם היצור עולה (שיפור טכנולוגי)?

הפירמה ממקסמת רווח

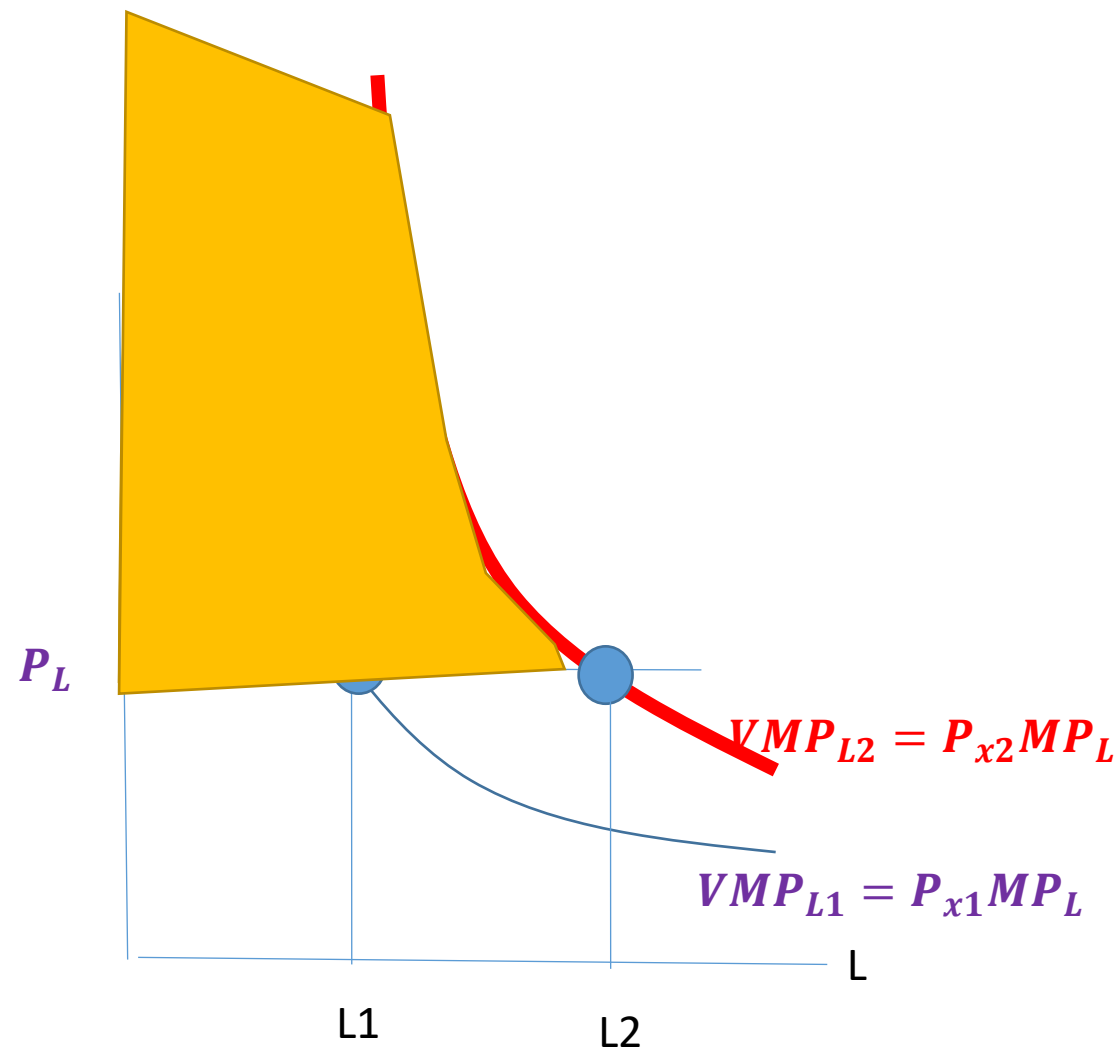
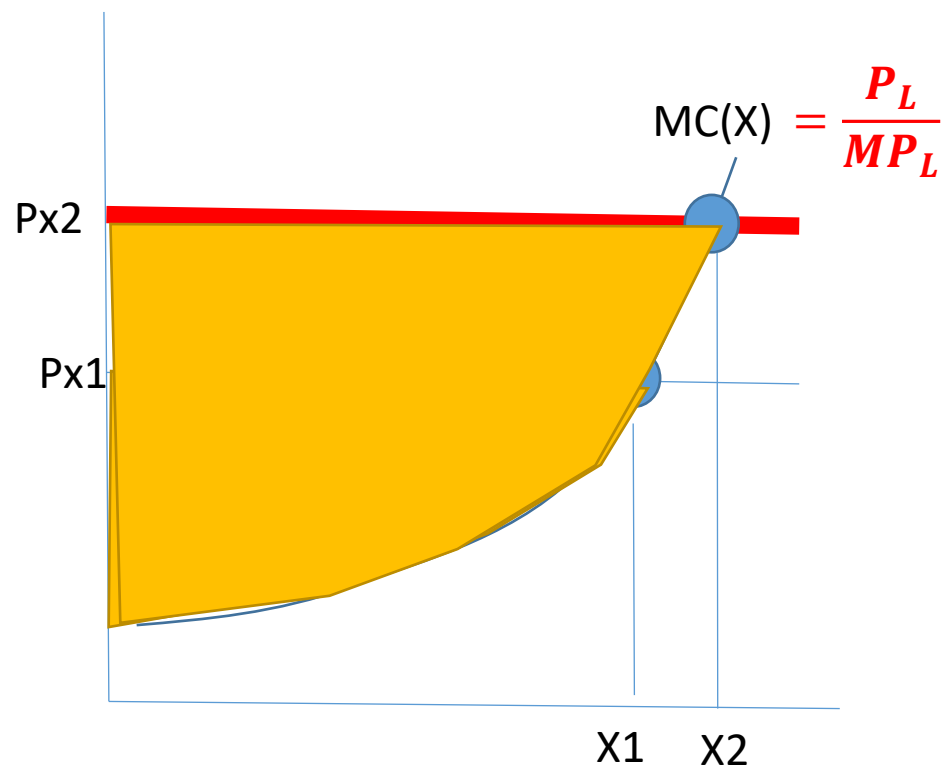
(1) מה קורה כאשר מחיר המוצר (שהפירמה מייצרת) P_x עולה?

תוצאות:

(1) התפוקה גדלה

(2) תעסוקת העובדים גדלה

(3) הרווח גדל

הפירמה ממקסמת רווח

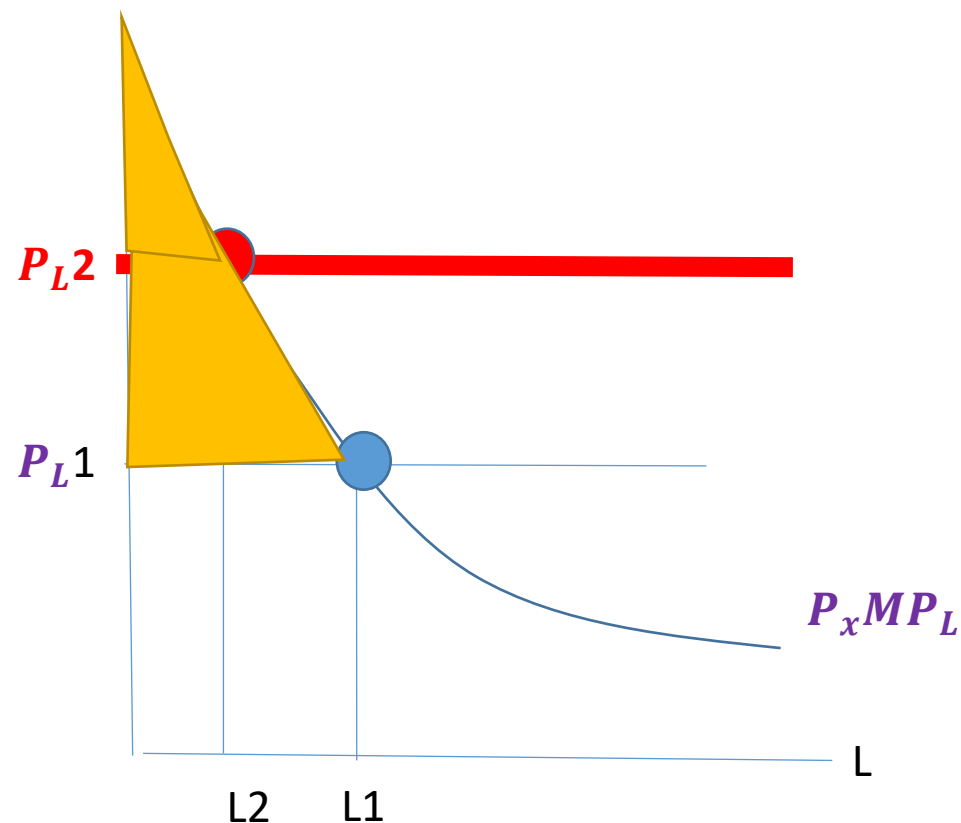
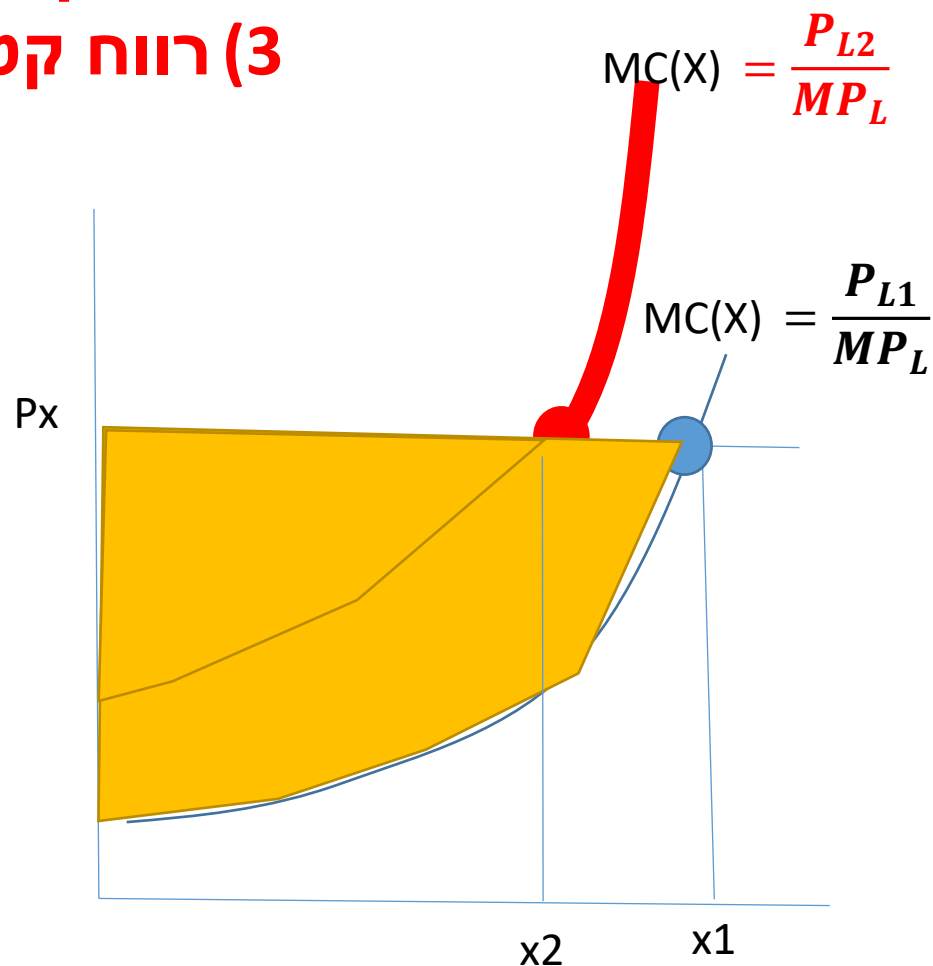
תוצאות:

(2) מה קורה כאשר מחיר גורם היצור עולה (שכר העבודה עולה)?

(1) תעסוקה קטנה

(2) תפוקה קטנה

(3) רווח קטן

תרגיל כחה

3) מה קורה כאשר התפוקה השולית של גורם היצור עולה (שיפור טכנולוגי)?

הפירמה ממקסמת רווח

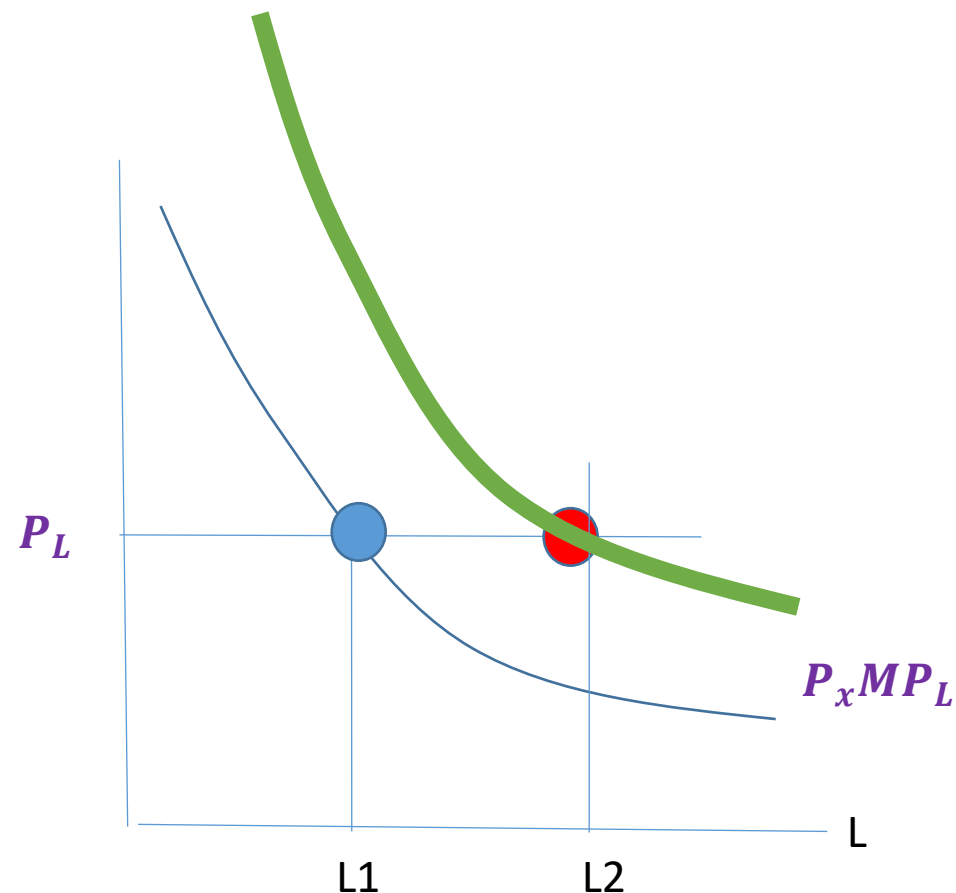
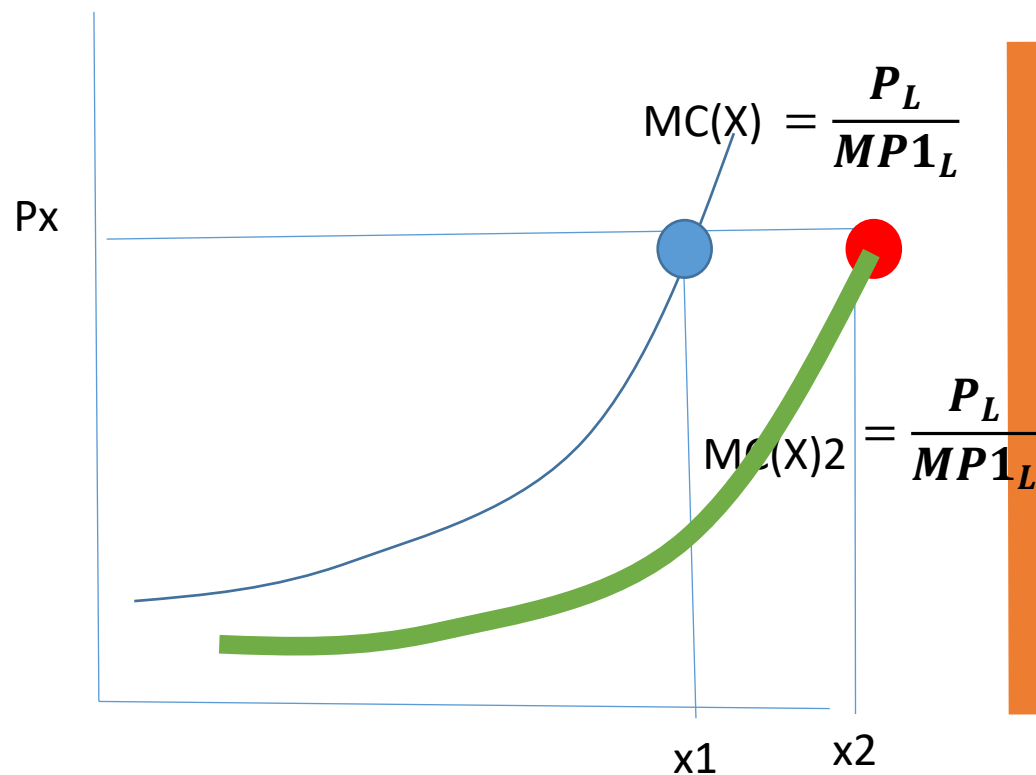
תוצאות:

(1) תעסוקה עלתה

(2) תפוקה גדלה

(3) רווח עלה

((3) מה קורה כאשר התפוקה השולית עולה?

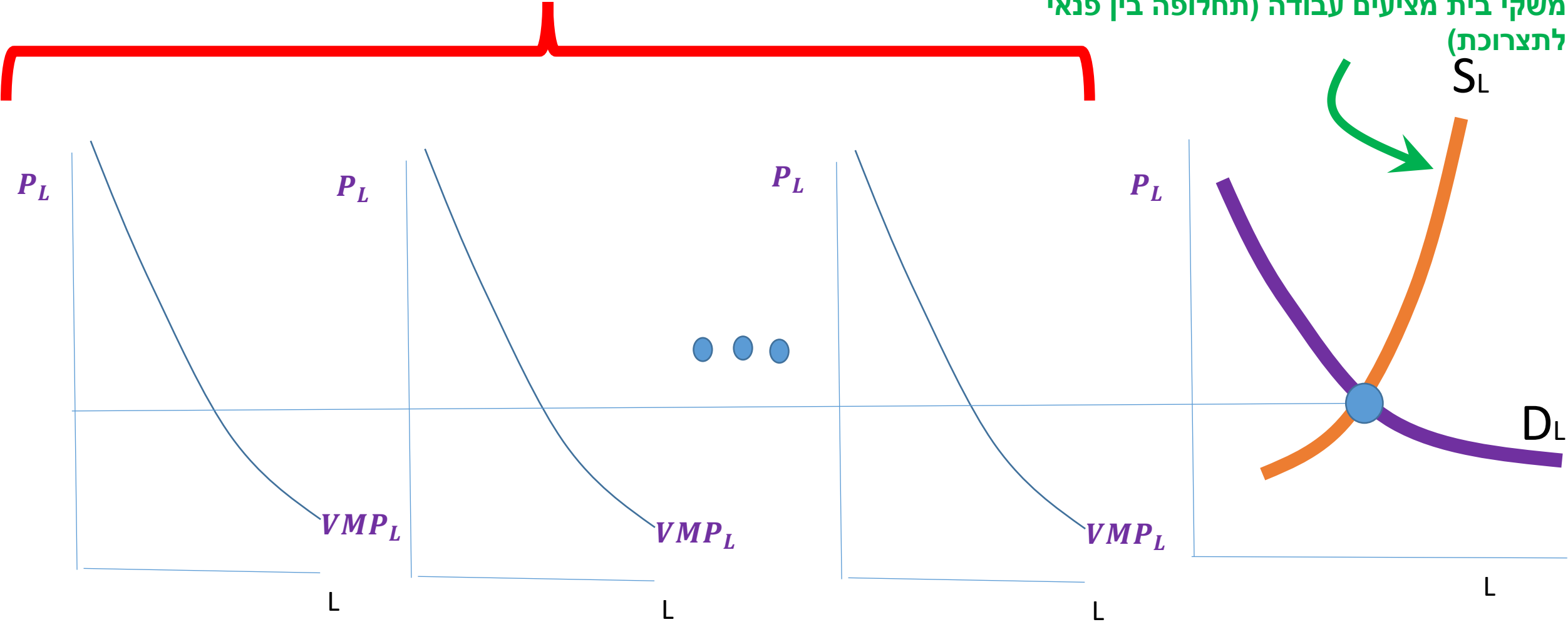
עד עכשיו הניתוח היה ברמת הפירמה

**כעת נעשה ניתוח ברמה של שוק גורם
היצור ושוק המוצר**

ניתוח שיווי משקל בשוק לגורם היצור (למשל שיווי משקל בשוק העבודה)

הרבה פירמות שמייצרות מוצר X ומבקשות גורם יצור מסויים למשל עובדים

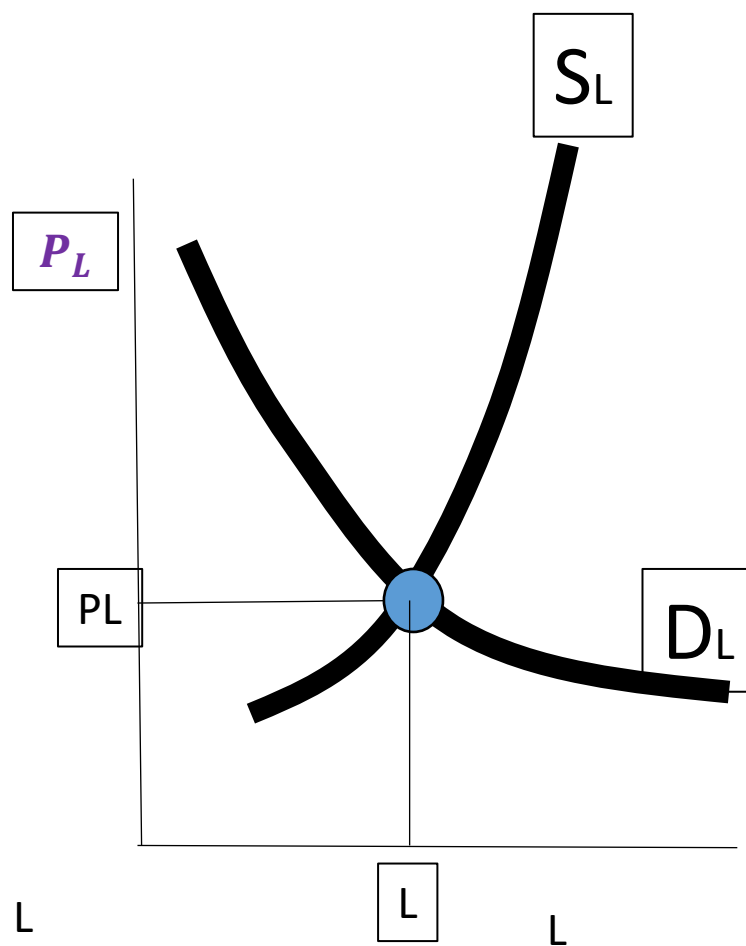
משקי בית מציעים עבודה (תחלופה בין פנאי לתצרוכת)

שאלות לכתה

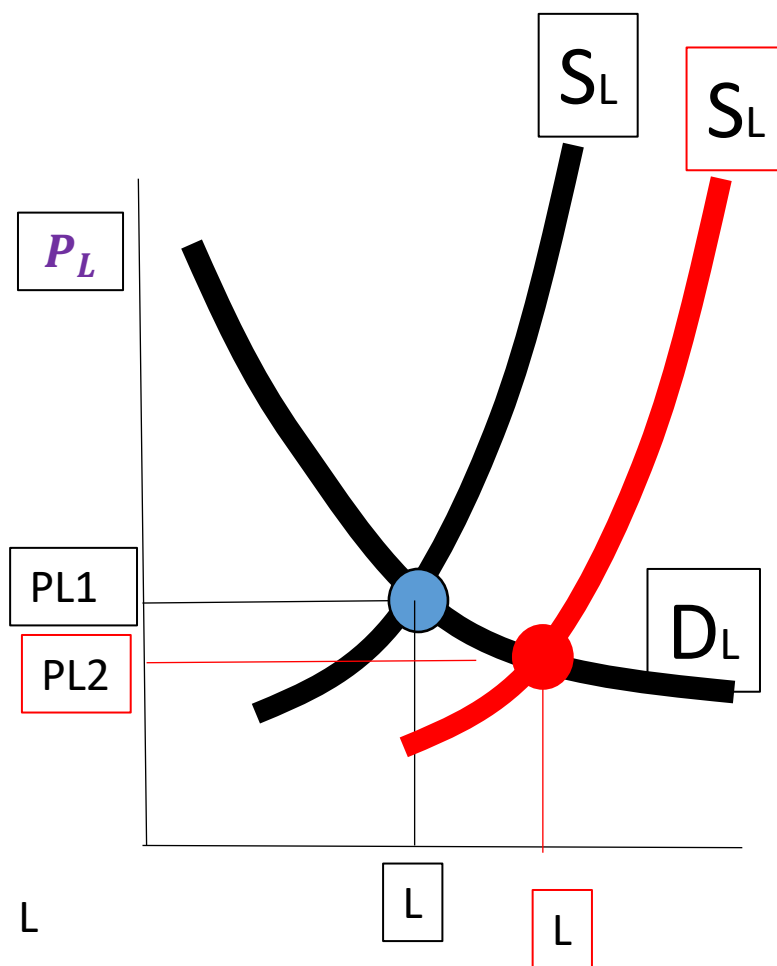
((1 מה קורה כאשר יש גידול בהיצע העבודה

((2 מה קורה כאשר יש גידול בתפוקה השולית לעובדים

שאלות לכתה

1) מה קורה כאשר יש גידול בהיצע העבודה

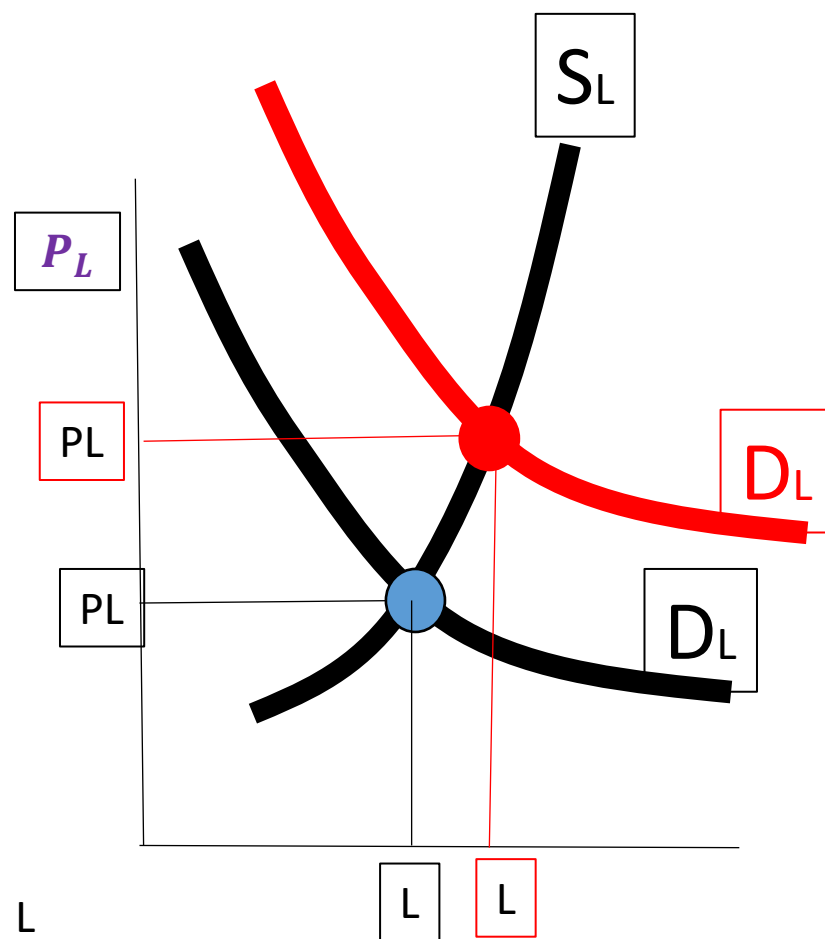

תוצאות:
כאשר היצע העבודה עולה
* השכר יורד
* התעסוקה גדלה

שאלות לכתה

((2) מה קורה כאשר יש גידול בתפוקה השולית לעובדים

תוצאות:
כאשר חל שיפור טכנולוגי שבו
התפוקה השולית לעובד גדלה
* השכר עולה
* התעסוקה גדלה

יחסי גומלין בין שוק המוצר ושוק גורם היצור

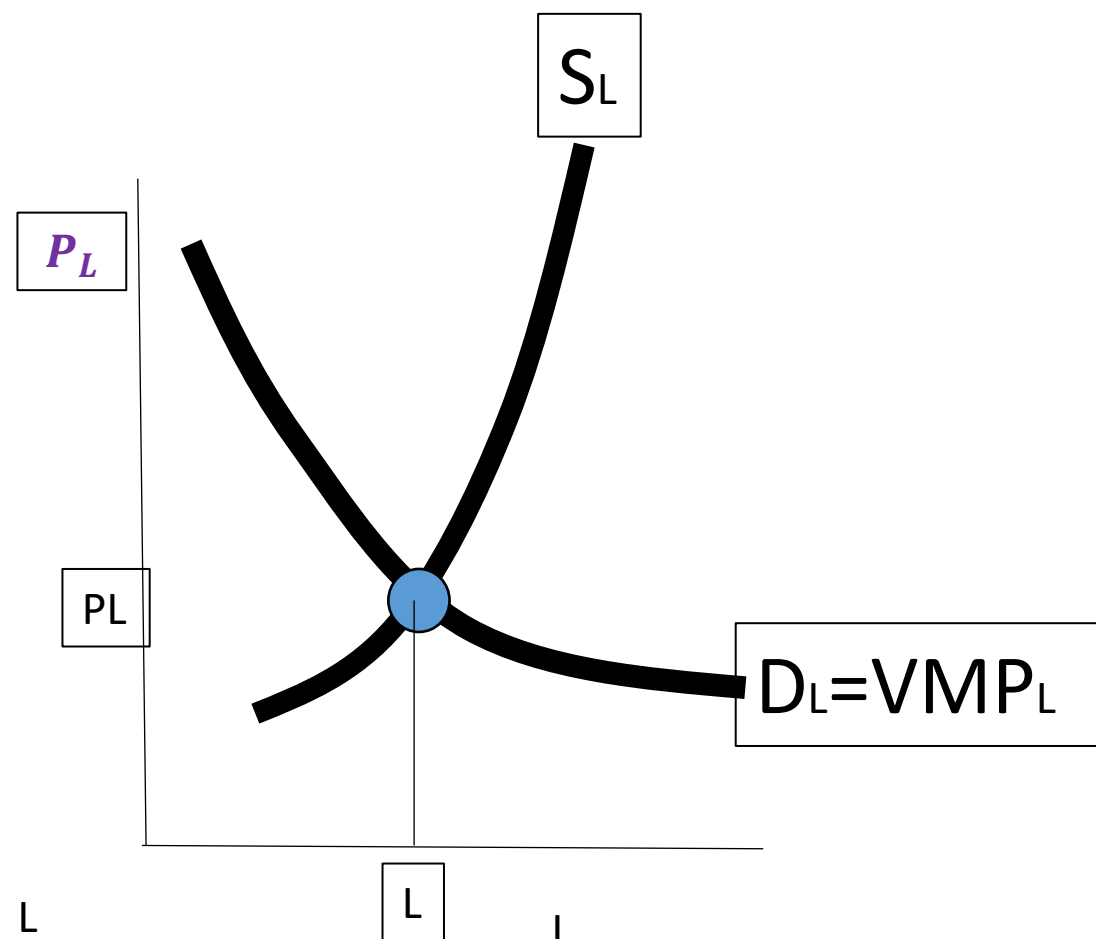
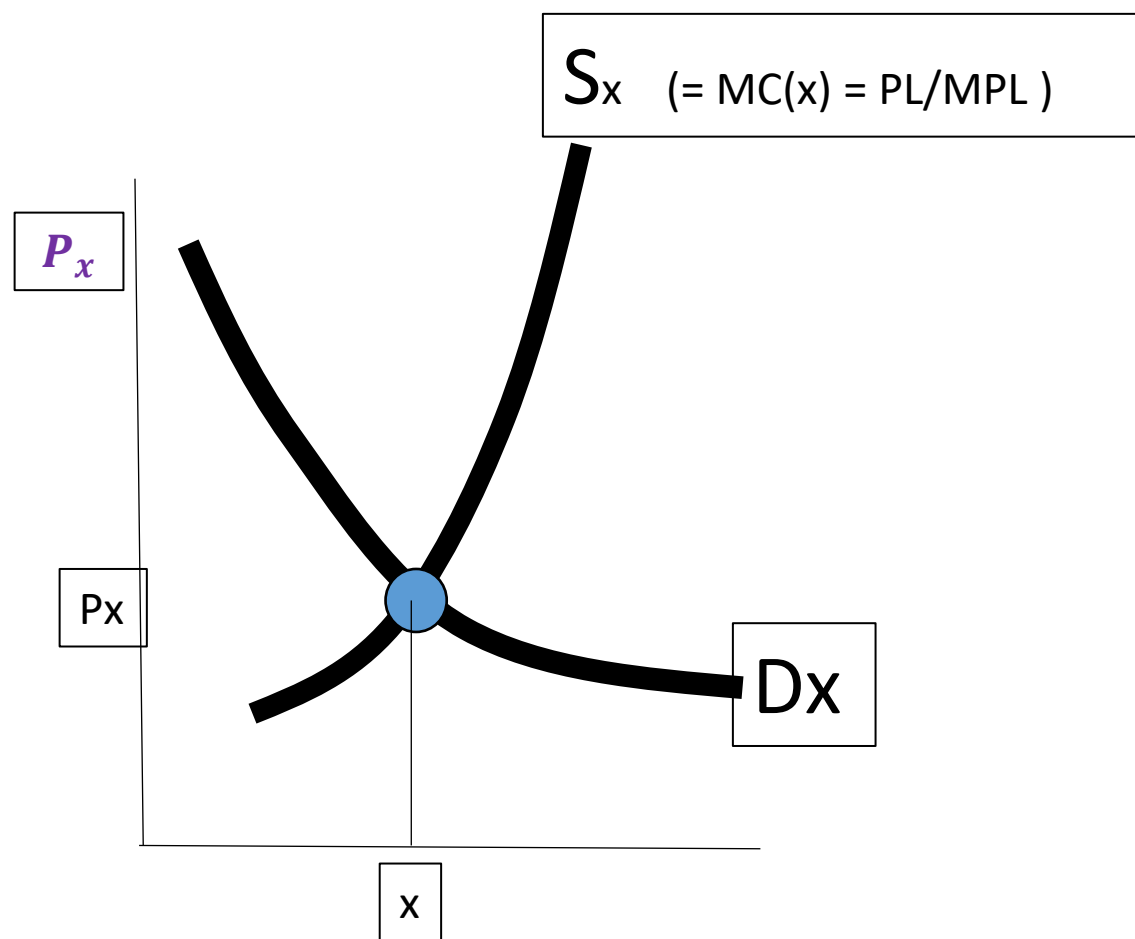
- נתאר שיווי משקל בשוק גורם היצור ובשוק המוצר סימולטנית

שאלות לכתה

((1 מה קורה כאשר יש גידול בהיצע העבודה

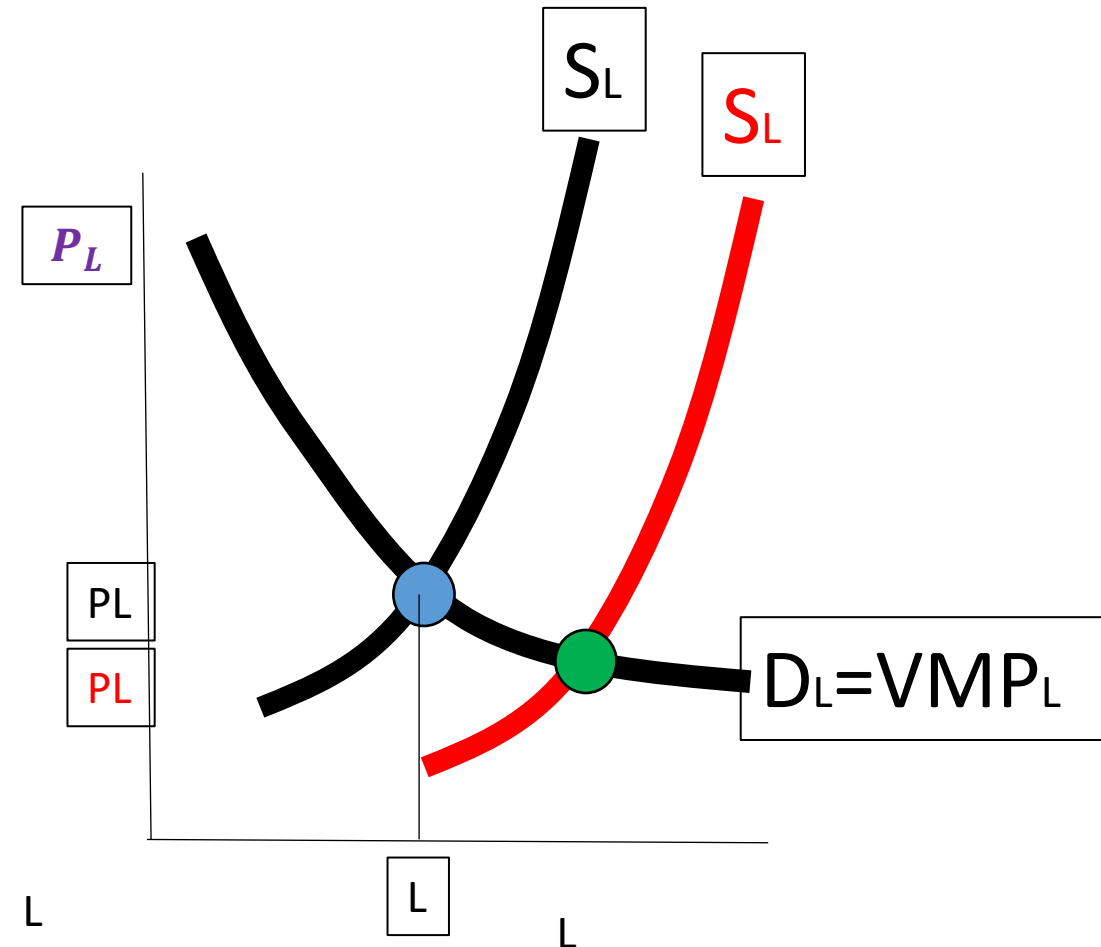
((2 מה קורה כאשר יש גידול בביקוש למוצר

((3 מה קורה כאשר יש גידול בתפוקה השולית לעובד

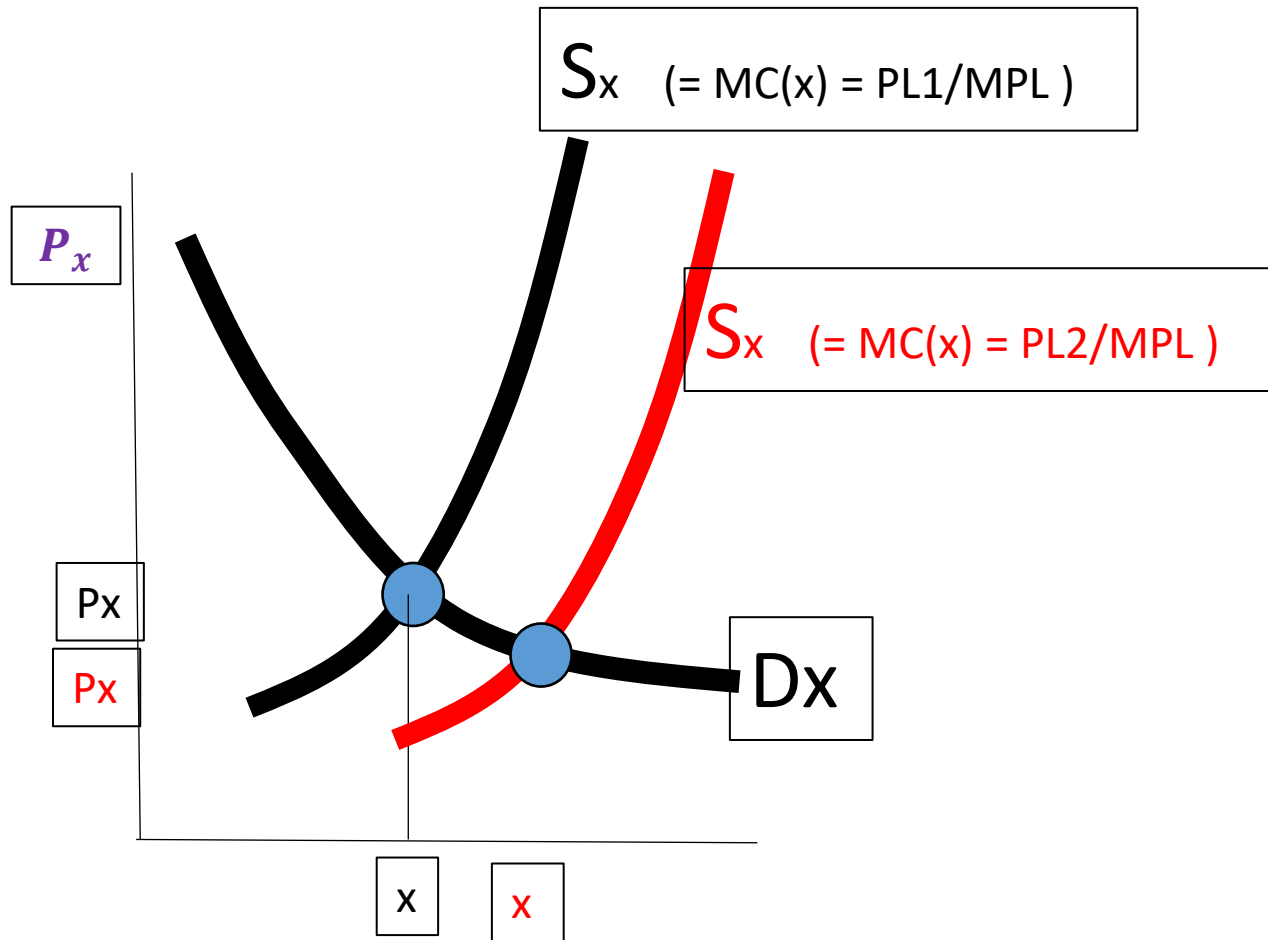
שאלות לכתה

((1) מה קורה כאשר יש גידול בהיצע העבודה

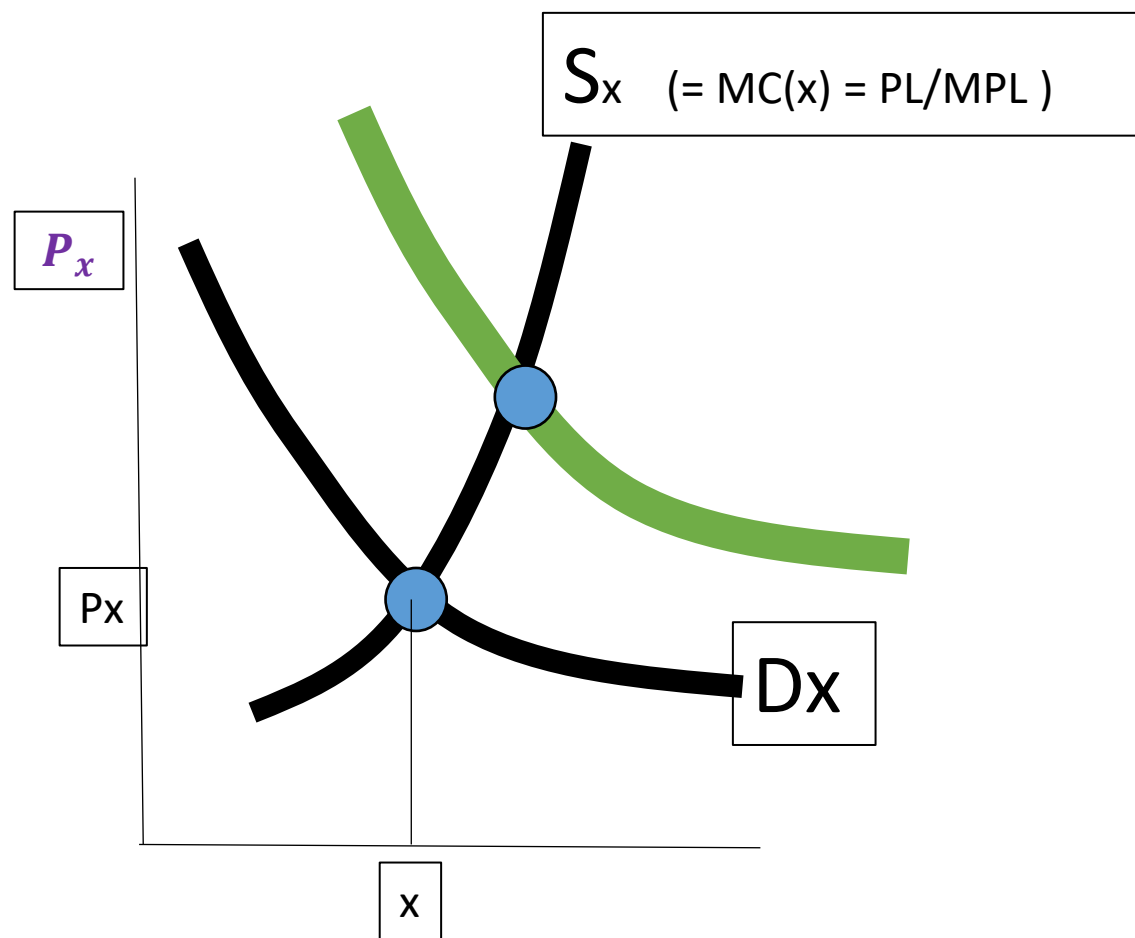
תוצאות:

- (1) שכר העבודה יורד
- (2) תעסוקה עולה
- (3) היצע המוצר עולה והכמות המיוצרת ונמכרת עולה
- (4) מחיר המוצר יורד

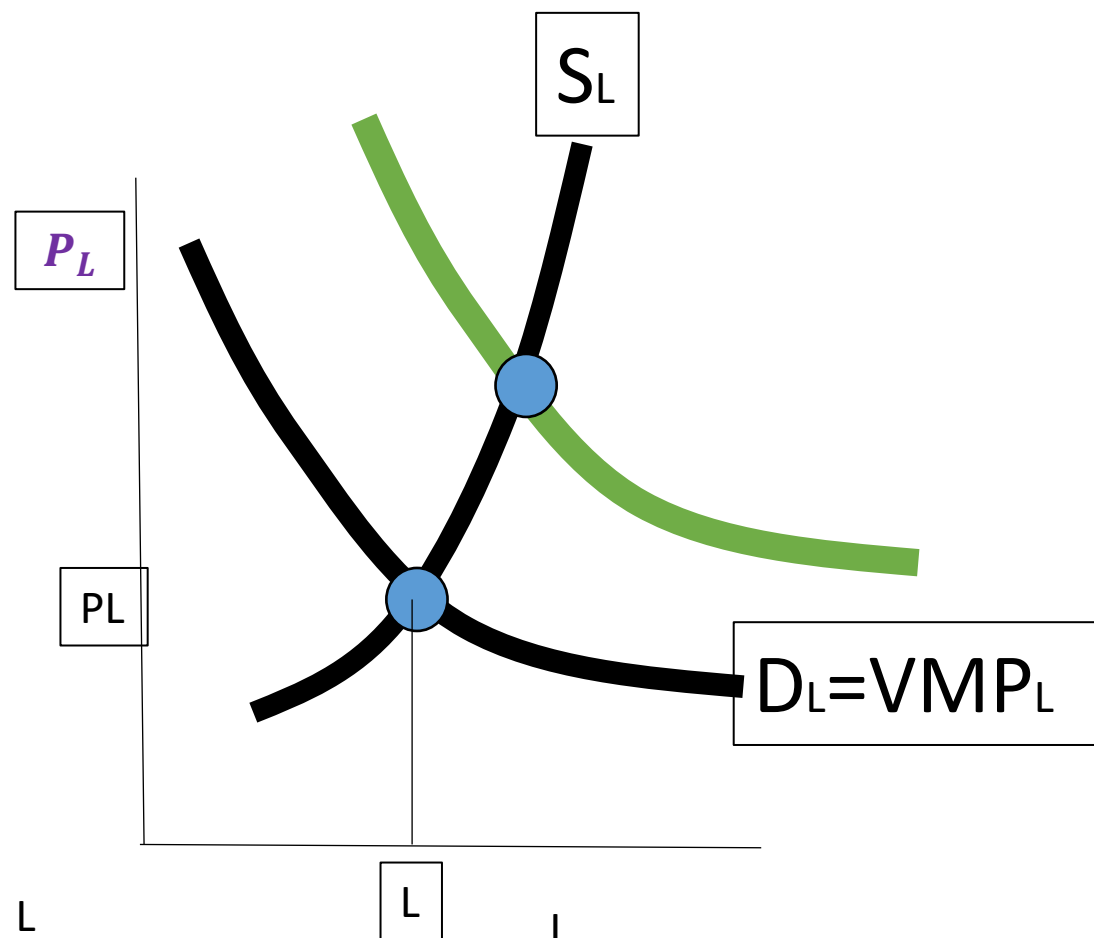

תוצאות:

- (1) מחיר המוצר עולה
- (2) הכמות הנמכרת מהמוצר עולה
- (3) שכר העבודה עולה
- (4) כמות העובדים המועסקת עולה

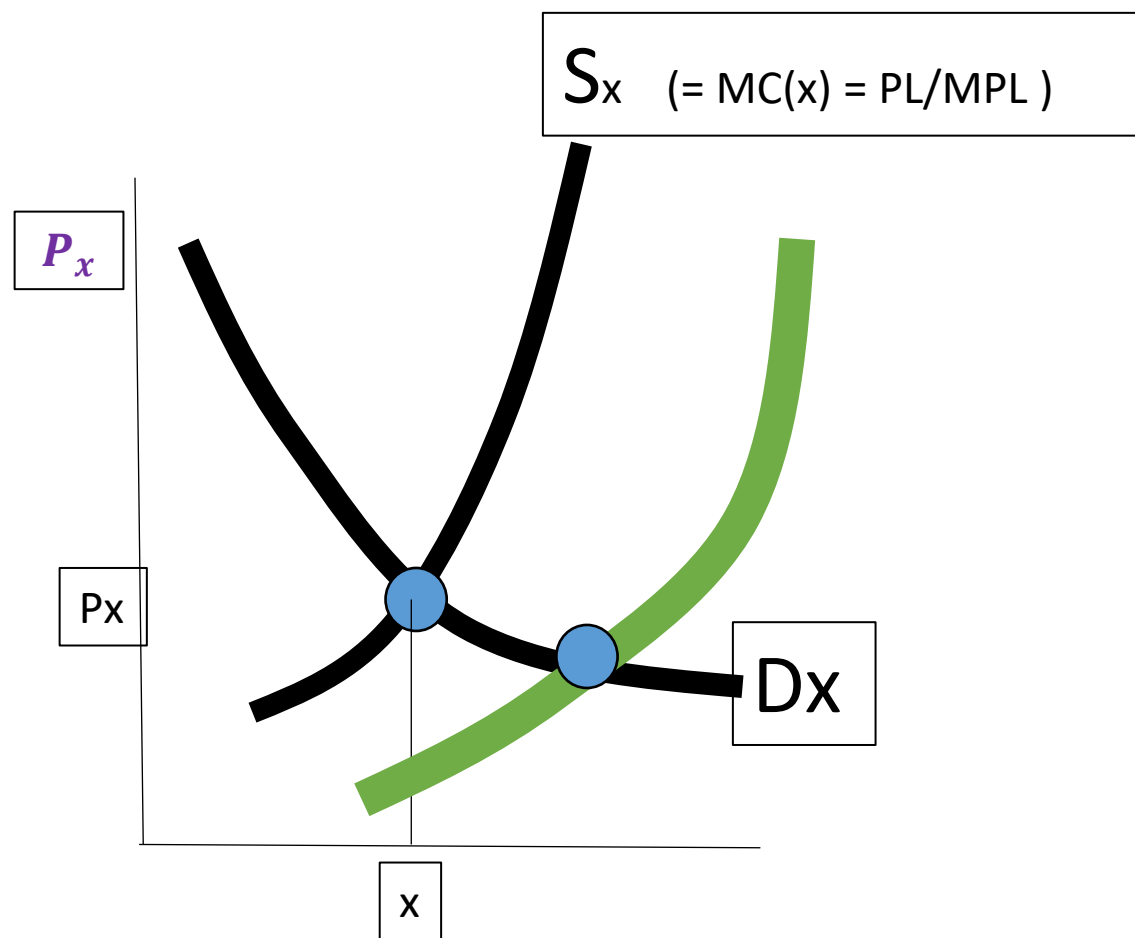

((2) מה קורה כאשר יש גידול בביקוש למוצר

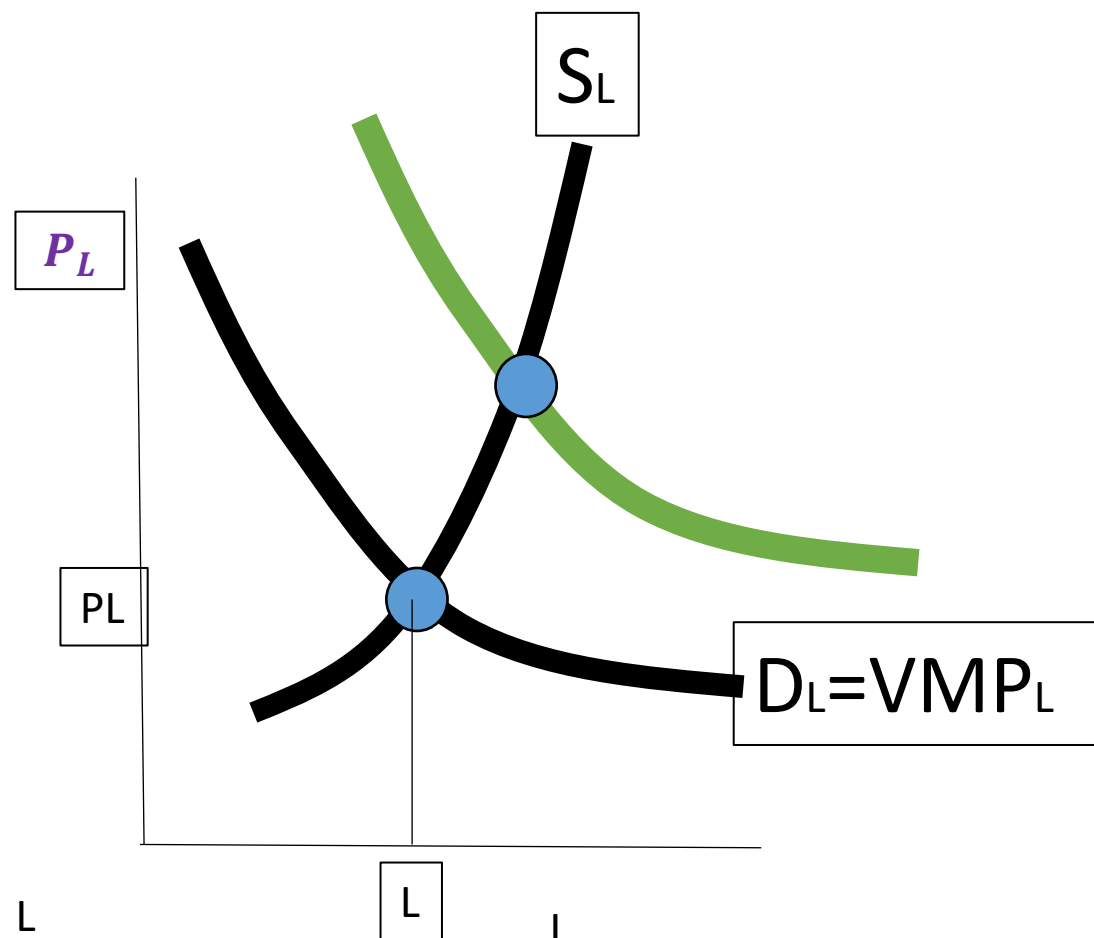

תוצאות:

- (1) מחיר המוצר יורד
- (2) הכמות הנמכרת מהמוצר עולה
- (3) שכר העבודה עולה
- (4) כמות העובדים המועסקת עולה

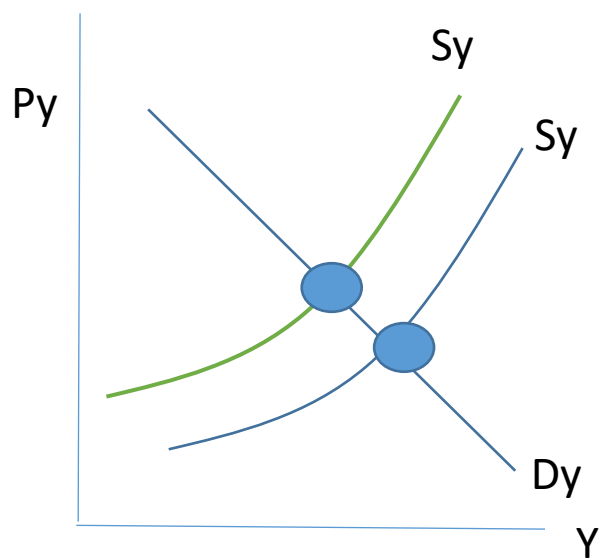
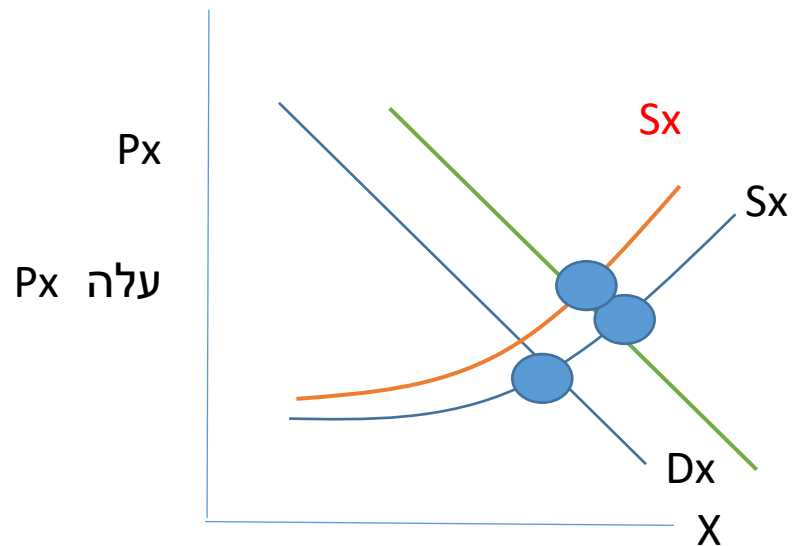

((3) מה קורה כאשר יש גידול בתפוקה השולית לעובד

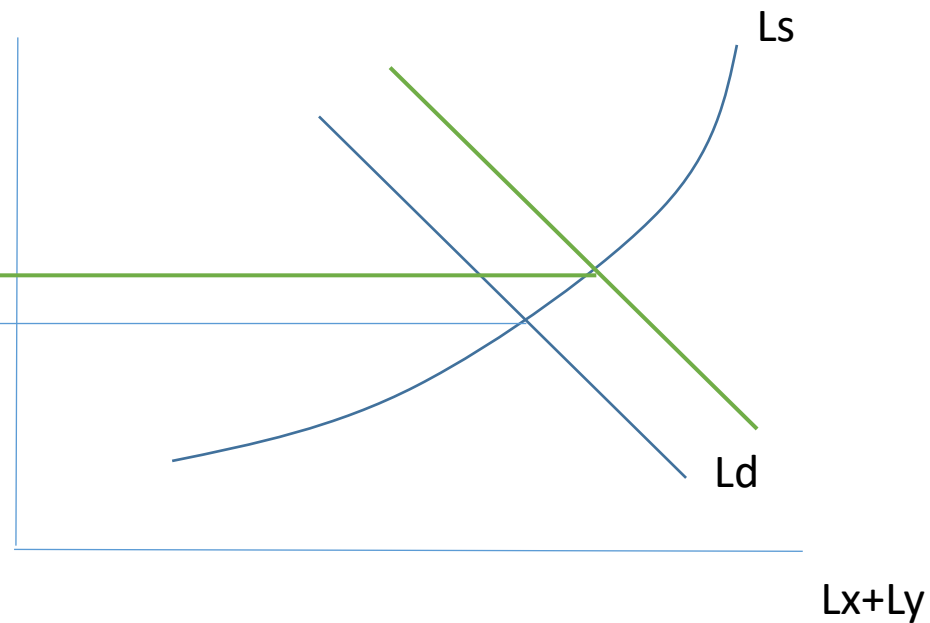
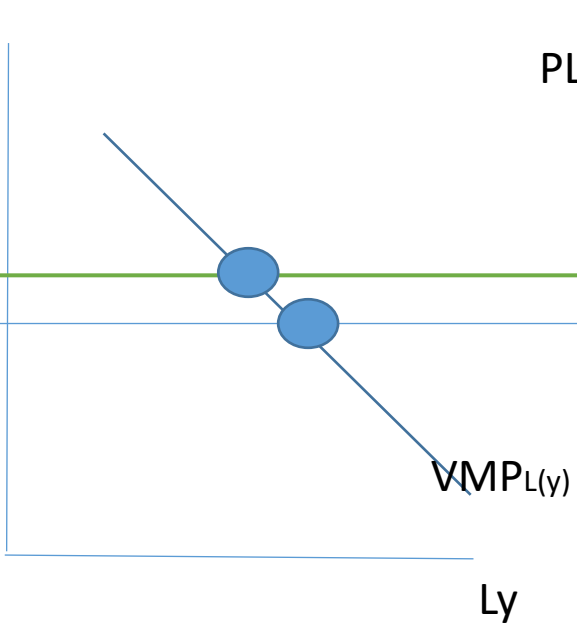
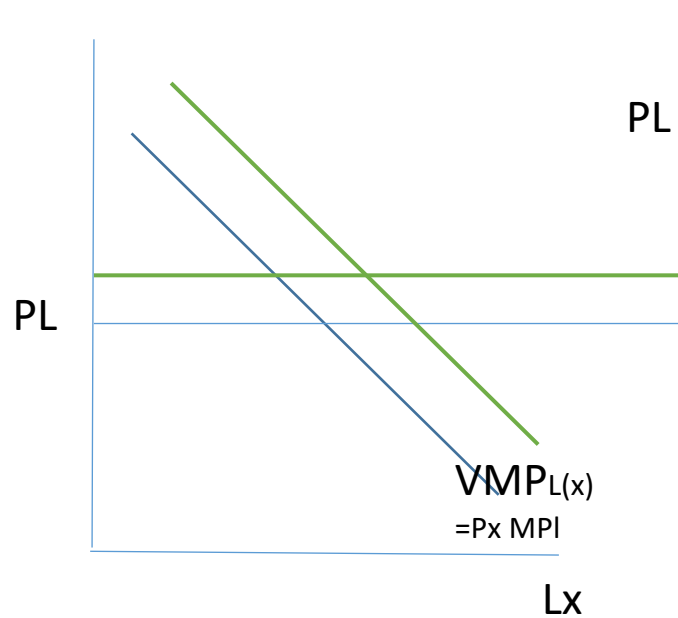

יחסי גומלין בין שוק המוצר ושוק גורם היצור

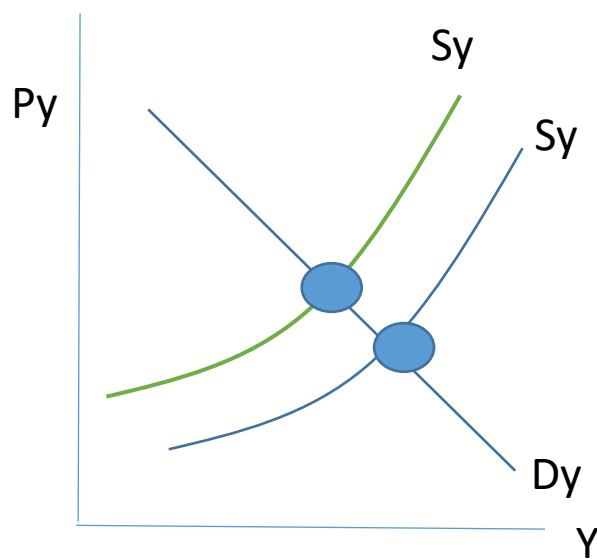
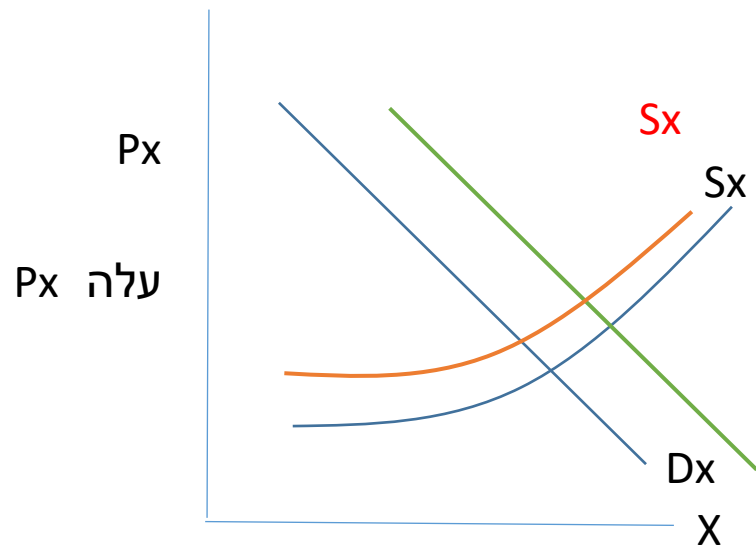
- נתאר שיווי משקל בשוק גורם היצור ובשוקי המוצרים X ו Y סימולטנית

X ו Y מוצרים בלתי תלויים
 X נורמלי, Y ניטרלי וההכנסות של הצרכנים עלו.

- תוצאות
- (1) הביקוש ל X עלה ולכן
  - (2) P_X עלה ולכן
  - (3) VMP_{LX} עלה ולכן הביקוש לעובדים
  - בענף X עלה ולכן
  - (4) הביקוש הכללי לעובדים עלה ולכן
  - (5) השכר עלה ולכן
  - (6) כמות העובדים המועסקת בענף Y ירדה
  - וגם העלויות שולית בשני הענפים X ו Y עלו
  - ולכן
  - (7) עקומות ההיצע של X ו Y זזו שמאלה
  - (8) P_Y עלה ו הכמות הנסחרת מ Y ירדה
  - P_X עלה ל והכמות הנסחרת מ- X עלתה

נשים לב שבענף X הגידול בביקוש מגדיל את X והקיטון בהיצע מקטין את X מאחר והגידול בביקוש יותר חזק מהזעזוע המשני של קיטון בהיצע הרי ש X עלה.

